

Επιτροπή Αναστολών ΣτΕ 151/2011 [Μη ανάκληση της απόφασης της Επιτροπής Αναστολών 141/2010 που διέταξε τη διακοπή της κατασκευής και λειτουργίας των έργων εκτροπής του Αχελώου]

Περίληψη

-Οι διαπιστώσεις της έκθεσης πραγματογνωμοσύνης που προσκομίσθηκε από τον αιτούντα στην Επιτροπή (ότι οι πολύ μεγάλες παροχές υδάτων που κατεισδύουν στη σήραγγα εκτροπής του Αχελώου υποβαθμίζουν την ικανότητα του υδροφόρου να τροφοδοτήσει σημαντικές πηγές στα πεδινά, πιθανές υδρογεωτρήσεις και υπό πίεση υδροφορείς) δεν τεκμηριώνονται, αφού δεν προκύπτει εάν στηρίζονται σε συγκεκριμένα στοιχεία ούτε αναφέρουν συγκεκριμένα ποιες πηγές και γεωτρήσεις υφίστανται αρνητικές επιπτώσεις και σε ποιο βαθμό. Συνεπώς, όσα αναφέρονται στην έκθεση αυτή δεν αποτελούν κρίσιμο στοιχείο που να δικαιολογεί την ανάκληση για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος της περιοχής. Όπως προκύπτει δε από άλλη, επίσης προσκομισθείσα, έκθεση, η ευστάθεια της σήραγγας μπορεί να επιτευχθεί και με άλλα μέτρα.

-Οι προτεινόμενες εξ άλλου «ελάχιστες» επεμβάσεις προς αποτροπή του κινδύνου κατάρρευσης της σήραγγας είναι ιδιαίτερα εκτεταμένες, διασφαλίζουν δε τη μακροχρόνια σταθερότητα της σήραγγας και όχι την προσωρινή ευστάθειά της, έως ότου λήξει η εκκρεμοδικία, χωρίς να αποδεικνύεται ότι είναι απολύτως αναγκαίες για να αποφευχθεί η κατάρρευση.

-Η αίτηση ανάκλησης είναι απορριπτέα, επειδή τα προσκομισθέντα στοιχεία δεν ανατρέπουν τα δεδομένα στα οποία στηρίχθηκε η 141/2010 της Επιτροπής Αναστολών. Επίσης, πιθανολογείται ότι η λήψη των προτεινόμενων μέτρων θα δημιουργήσει νέα πραγματική κατάσταση, δυσχερώς επανορθώσιμη σε περίπτωση ευδοκιμήσεως της αιτήσεως ακυρώσεως και θα επιφέρει περαιτέρω επιδείνωση του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής από την επαναλειτουργία των εργοταξίων που είναι ήδη εγκατεστημένα στις κοίτες των υδατορευμάτων.

-Η αιτούμενη ανάκληση μπορεί να γίνει δεκτή μόνο ως προς τη λήψη μέτρων αναγκαίων για την προσωρινή ευστάθεια της σήραγγας έως τη λήξη της εκκρεμοδικίας.

Πρόεδρος: Π. Πικραμμένος

Εισηγητής: Αικ. Σακελλαροπούλου

Δικηγόροι: Ν. Αλιβιζάτος, Ελ. Κιουσοπούλου, Μ. Ασημακοπούλου, Γ. Χριστοφορίδης,

Β. Δωροβίνης, Χ. Συνοδινός, Σπ. Φλογαΐτης, Απ. Σίνης, Χρ. Μητκίδης

Βασικές σκέψεις

2. Επειδή, με τις υπό κρίση αιτήσεις ζητείται η μερική ανάκληση της υπ' αριθμ. 141/2010 αποφάσεως της Επιτροπής Αναστολών, με την οποία, κατόπιν αποδοχής σχετικής αιτήσεως του καθ' ου Ιδρύματος «Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση-WWF Ελλάς», διατάχθηκαν, ως πρόσφορα κατ' άρθρο 52 του π.δ. 18/1989 μέτρα, η άμεση διακοπή όλων των εργασιών που διενεργούνται και αποσκοπούν αμέσως ή εμμέσως στην κατασκευή του έργου της εκτροπής του ποταμού Αχελώου, η αποχή από κάθε υλική ενέργεια που κατατείνει στην ολοκλήρωση και λειτουργία των έργων που συνδέονται με την εκτροπή του άνω ρου του εν λόγω ποταμού και η μη λειτουργία όσων εκ των έργων χρήσης και αξιοποίησης υδάτων έχουν ήδη ολοκληρωθεί. Η ανάκληση ζητείται προκειμένου να επιτραπεί η πραγματοποίηση εργασιών για την αποτροπή του κινδύνου κατάρρευσης της ήδη διανοιγείσας σήραγγας του Αχελώου.
3. Επειδή, οι υπό κρίση αιτήσεις, με τις οποίες ζητείται η μερική ανάκληση της αυτής απόφασης της Επιτροπής Αναστολών και περιέχουν όμοιους λόγους ανακλήσεως στηριζόμενους στα αυτά στοιχεία, είναι συναφείς μεταξύ τους και πρέπει να συνεκδικασθούν.
4. Επειδή, στο άρθρο 52 §9 του π.δ. 18/1989, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 35 του ν. 2721/1999, ορίζεται ότι: «Η απόφαση της Επιτροπής μπορεί να ανακληθεί ύστερα από αίτηση του αρμόδιου Υπουργού ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή εκείνου που θα είχε δικαίωμα παρέμβασης στην ακυρωτική δίκη. Την ανάκληση μπορεί να δικαιολογήσουν μόνο νεότερα στοιχεία, τα οποία δεν είχαν τεθεί υπ' όψη της Επιτροπής κατά την έκδοση της απόφασής της, ή μεταβολή των δεδομένων, βάσει των οποίων χορηγήθηκε η αναστολή εκτέλεσης». Κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, ως νεότερα στοιχεία, δυνάμενα να δικαιολογήσουν την επάνοδο της Επιτροπής, νοούνται εκείνα, τα οποία δεν είχαν τεθεί υπ' όψη της Επιτροπής κατά την εκδίκαση της αιτήσεως αναστολής (βλ. Ε.Α. 853/2008, 266/2008, 1350/2007, 902/2007, 295/2001 κ.ά.). Περαιτέρω, προκειμένου τα προσκομιζόμενα νεότερα στοιχεία να οδηγήσουν στην ανάκληση αποφάσεως της Επιτροπής Αναστολών, πρέπει τα στοιχεία αυτά να ανατρέπουν τα δεδομένα, επί των οποίων στηρίχθηκε η Επιτροπή κατά την έκδοση της απόφασης με την οποία έκανε δεκτή την ασκηθείσα αίτηση αναστολής (βλ. Ε.Α. 853/2008, 266/2008, 1370/2007 κ.ά.).
5. Επειδή, εν όψει της ΣτΕ 3053/2009 αποφάσεως της Ολομελείας, με την οποία, αφού κρίθηκαν παραδεκτές οι ασκηθείσες αιτήσεις ακυρώσεως, μεταξύ των οποίων και αυτή που ασκήθηκε από το καθ' ου Ίδρυμα, αναβλήθηκε η οριστική

- κρίση επί της υποθέσεως λόγω της διατυπώσεως προδικαστικών ερωτημάτων προς το Δ.Ε.Κ. σχετικά με τη συμβατότητα των ρυθμίσεων του ν. 3481/2006 περί εγκρίσεως του Σχεδίου Διαχείρισης των λεκανών απορροής των ποταμών Αχελώου και Πηνειού και των περιβαλλοντικών όρων του έργου της εκτροπής, με το κοινοτικό δίκαιο, η Επιτροπή Αναστολών με την 141/2010 απόφαση της διέταξε την άμεση διακοπή όλων των σχετικών με το εγχείρημα εργασιών και υλικών ενεργειών και τη μη λειτουργία των ήδη ολοκληρωθέντων έργων, προκειμένου να διασφαλισθεί η πλήρης αποτελεσματικότητα της αποφάσεως του Δ.Ε.Κ. που αναμένεται να εκδοθεί επί των διατυπωθέντων προδικαστικών ερωτημάτων. Ειδικότερα, η Επιτροπή κατέληξε στην κρίση της αυτή, αφού έλαβε υπ' όψιν αφ' ενός ότι μεγάλο τμήμα του συνολικού έργου της εκτροπής είναι ακόμη ανεκτέλεστο και ότι η συνέχιση των εργασιών και η τυχόν λειτουργία των κατασκευασθέντων επιμέρους έργων θα επιφέρει περαιτέρω επιδείνωση του φυσικού περιβάλλοντος, ήτοι περαιτέρω αλλοίωση της μορφής του τοπίου, κλωνισμό του ποτάμιου και των παραποτάμιων οικοσυστημάτων του Αχελώου, επιβάρυνση του υδατικού δυναμικού του ποταμού, μη δυνάμενη να επανορθωθεί σε περίπτωση ευδοκιμήσεως της αιτήσεως ακυρώσεως, και αφ' ετέρου τους λόγους δημοσίου συμφέροντος και την οικονομική βλάβη που επικαλέσθηκε το Δημόσιο και η Δ.Ε.Η. Εξάλλου, ο ειδικότερος ισχυρισμός του Δημοσίου ότι η συνέχιση των εργασιών στα τμήματα του έργου που βρίσκονται σε εξέλιξη και δη η ολοκλήρωση της τελικής επένδυσης στην ήδη διανοιγείσα σήραγγα εκτροπής είναι έργο στήριξης των πρανών, αναγκαίο για την ευστάθεια της σήραγγας που επιβάλλεται να ολοκληρωθεί, ώστε να αποφευχθεί η κατάρρευση των τοιχωμάτων της, γεγονός που θα αυξήσει το κόστος αποκατάστασής της σε περίπτωση απορρίψεως της αιτήσεως ακυρώσεως, απερρίφθησαν με την ειδικότερη αιτιολογία ότι τυχόν συνέχιση των εργασιών στις εν εξέλιξη εργολαβίες θα καταστήσει έτι δυσχερέστερη και οικονομικά πιο δαπανηρή την επαναφορά του χώρου στην προτέρα κατάσταση σε περίπτωση ευδοκιμήσεως της αιτήσεως ακυρώσεως.
6. Επειδή, ήδη ο αιτών Υπουργός ζητεί την ανάκληση της 141/2010 αποφάσεως της Επιτροπής Αναστολών κατά το μέρος που απαγορεύει τη διενέργεια εργασιών στη σήραγγα εκτροπής του Αχελώου, επαναφέροντας τον ισχυρισμό που είχε προβάλει κατά τη διαδικασία της αιτήσεως αναστολής, ότι θα πρέπει επειγόντως να επιτραπεί η λήψη μέτρων προς αποτροπή του άμεσου κινδύνου κατάρρευσης της σήραγγας, διότι, εάν μετά την ολοκλήρωση της δικαστικής διαδικασίας τελικώς επιτραπεί η χρήση της, θα απαιτηθεί πολύ μεγαλύτερο κόστος ολοκλήρωσης των αναγκαίων εργασιών λόγω της ανάγκης εκτέλεσης νέων εκσκαφών και απομάκρυνσης των υλικών που θα έχουν καταπέσει στη σήραγγα. Προς απόδειξη δε του ισχυρισμού του αυτού προσκομίζει ως νεότερα και κρίσιμα, κατ' αυτόν, στοιχεία την από 16.6.2010 έκθεση πραγματογνωμοσύνης των διεθνών εμπειρογνομόνων που προτάθηκαν από τη Διεθνή Επιτροπή Σηράγγων, P.G., D.P. και F. V., καθώς και την από 10.7.2010

έκθεση των περιβαλλοντολόγων, Ζ.Ι. και Π.Δ., στους οποίους ανατέθηκε, με την υπ' αριθμ. 1274/Μ.Σ.900/26.5.2010 απόφαση της Ε.Υ.Δ.Ε. Ο.Σ.Υ.Ε. του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, η διερεύνηση των θεμάτων ασφάλειας και αποτροπής του κινδύνου και των περιβαλλοντικών προβλημάτων, αντίστοιχα, που ανακύπτουν λόγω της μη ολοκλήρωσης των εργασιών τελικής επένδυσης της εν λόγω σήραγγας. Σύμφωνα με την πρώτη από τις ανωτέρω εκθέσεις, η κατασκευή της σήραγγας, μήκους 17.415 μ., ξεκίνησε το 1997 και ολοκληρώθηκε το 2009, χωρίς όμως να έχει ολοκληρωθεί η τελική επένδυση με σκυρόδεμα σε τμήμα 12 χλμ. Κατά τις διαπιστώσεις των πραγματογνωμόνων, η κατάσταση της σήραγγας είναι κατά βάση καλή ποιοτικά, η σταθερότητα του θόλου φαίνεται επαρκής χάρη στη δράση της προσωρινής υποστήριξης, οι τοπικές αποκολλήσεις δεν επηρεάζουν τη συνολική σταθερότητα της σήραγγας, όπου υπήρξαν αστάθειες και μετατοπίσεις εφαρμόστηκαν αποτελεσματικά αντίμετρα (ξεσχάρωμα, νέες υποστηρίξεις κυρίως βαριά μεταλλικά πλαίσια και εκτοξευόμενο σκυρόδεμα, αντικατάσταση υφιστάμενης προεπένδυσης με κατασκευή νέας προσωρινής υποστήριξης σε ορισμένα κρίσιμα τμήματα), ενώ τα υπόγεια νερά συλλέγονται δεόντως και αντλούνται, προλαμβάνοντας την ανεξέλεγκτη ροή κατά μήκος της σήραγγας και ελαχιστοποιώντας τις αρνητικές συνέπειες στη συμπεριφορά των υποστηρίξεων και της βραχομάζας. Κατά την ίδια έκθεση οι κρισιμότεροι κίνδυνοι για τη σήραγγα είναι η πλημμύρα, η έμφραξη, η αστάθεια λόγω υποβάθμισης της προσωρινής επένδυσης και η διόγκωση του πηλινικού και αργιλώδους τμήματος των βραχομαζών, κίνδυνοι που συνδέονται με το νερό τόσο όταν αυτό ρέει στη σήραγγα, αλλά και όταν δρα στα διογκούμενα τμήματα των βραχομαζών. Ως εκ τούτου, κατά τους πραγματογνώμονες, το κρίσιμο σημείο είναι ο έλεγχος των υδάτων στη σήραγγα, η ελαχιστοποίηση της επαφής του με τις βραχομάζες και η πρόληψη περαιτέρω φθοράς των τελευταίων, όπου έχουν αλλοιωθεί, με κατάλληλες υποστηρίξεις. Εν όψει των ανωτέρω, στην έκθεση διαλαμβάνεται ότι είναι επιτακτικό να εφαρμοσθούν το συντομότερο δυνατό τα απαραίτητα μέτρα που θα εγγυώνται τη μακροχρόνια σταθερότητα της σήραγγας, προς τούτο δε προτείνουν την άμεση ολοκλήρωση της τελικής επένδυσης σε όλο το μήκος και, σε περίπτωση που αυτή δεν είναι δυνατή, την επείγουσα υλοποίηση μιας σειράς ελάχιστων παρεμβάσεων, οι οποίες συνίστανται: α. στην κατασκευή της τελικής επένδυσης στα 5.131 μ., και β. στην προετοιμασία και βελτίωση του δαπέδου της σήραγγας, πλήρωση με ισχυρό σκυρόδεμα των εγκαρσίων, αγκύρωση και εφαρμογή εκτοξευόμενου σκυροδέματος πάχους 5 εκ. στις παρειές και στο θόλο της σήραγγας στο λοιπό τμήμα μήκους 6.834 μ. (βλ. και το συνημμένο σκαρίφημα και επεξηγήσεις στο με αρ. πρωτ. 2809//Μ.Σ.890/18.11.2010 έγγραφο της Ε.Υ.Δ.Ε. Ο.Σ.Υ.Ε. προς το Δικαστήριο). Όταν οι φάσεις αυτές περαιωθούν θα είναι δυνατό να σταματήσει η άντληση των υδάτων, αφού θα έχει διασφαλισθεί η φυσική ροή τους

εντός της σήραγγας και η έξοδός τους από το μέτωπο εξόδου. Επισημαίνεται δε ότι οι προπεριγραφόμενες ελάχιστες επεμβάσεις προσδιορίστηκαν με σκοπό την αποφυγή διπλασιασμού των εργασιών όταν η τελική επένδυση κατασκευαστεί επί τόπου, επιτυγχάνοντας έτσι τον έλεγχο και του κόστους. Περαιτέρω, στην από 10.7.2010 έκθεση των περιβαλλοντολόγων Ι.-Δ. αναφέρεται ότι κατά την κατασκευή της σήραγγας έγινε διάτρηση υδροπερατών στρωμάτων, η οποία δημιούργησε παροχές νερού μέσα στη σήραγγα της τάξεως των 500-1000 m³/h (κυρίως από το 3ο μέχρι και το 7ο χλμ.). Οι παροχές αυτές αντλούνται μέσω του παραθύρου της Αγορασιάς και διοχετεύονται σε παρακείμενο παραπόταμο του Αχελώου. Κατά την έκθεση «προφανώς οι πολύ μεγάλες αυτές παροχές υδάτων, υποβαθμίζουν την ικανότητα του υδροφόρου να τροφοδοτήσει σημαντικές πηγές στα πεδινά, πιθανές υδρογεωτρήσεις, υπό πίεση υδροφορείς κ.λπ. Οι αρνητικές επιπτώσεις που υφίσταται σήμερα η περιοχή θα αρθούν με την εσωτερική επένδυση και στεγανοποίηση της σήραγγας, ώστε το υπόγειο νερό να συνεχίσει τη φυσική του ροή μέσα στον υδροφόρο ορίζοντα». Επισημαίνεται δε στην ίδια έκθεση ότι αρνητικές επιπτώσεις στη μορφολογία του εδάφους, στα γεωλογικά χαρακτηριστικά και στα επιφανειακά ύδατα της περιοχής θα επέλθουν από τις επεμβάσεις για προσφορά αδρανών υλικών, την απόρριψη πλεοναζόντων ή ακατάλληλων προϊόντων εκσκαφής, από τις εγκαταστάσεις των εργοταξίων και την κατάληψη χώρων για τις εργασίες, ενώ ήδη κατά τις φάσεις κατασκευής της σήραγγας έχουν προκληθεί σοβαρές επεμβάσεις στα υδατορεύματα της περιοχής λόγω επίχωσης και κατάληψης της κοίτης για την εγκατάσταση εργοταξίων, απόρριψη των πλεοναζόντων υλικών και αλλοίωση της ενεργού διατομής τους από τους δανειοθαλάμους απόληψης αμμοχάλικου εκ της κοίτης και αδρανών υλικών, όμως οι επιπτώσεις αυτές δεν είναι νέες και έχουν ήδη αναφερθεί στη Μ.Π.Ε. του κυρίως έργου.

7. Επειδή, το καθ' ου Ίδρυμα υποστηρίζει με το υπόμνημά του ότι οι ως άνω εκθέσεις μπορεί να αποτελούν νεότερα όχι όμως κρίσιμα στοιχεία που να δικαιολογούν την ανάκληση της 141/2010 αποφάσεως της Επιτροπής Αναστολών. Ειδικότερα, ισχυρίζεται ότι η πρώτη έκθεση δεν τεκμηριώνει ενεστώτα, αλλά μόνο δυνητικό κίνδυνο κατάρρευσης της σήραγγας, αφού δεν καταρτίστηκε παράλληλα και ειδική γεωλογική μελέτη για την αλλαγή της συμπεριφοράς της βραχομάζας στην πάροδο του χρόνου, και προτείνει μέτρα που διασφαλίζουν τη μακροχρόνια σταθερότητα της σήραγγας και όχι μέτρα προσωρινά (π.χ. ενίσχυση προσωρινών αντιστηρίξεων), οι δε δυνητικοί κίνδυνοι που διαπιστώνονται σε αυτή οφείλονται στην αντίθετη με τις αρχές της καλής πίστης και της χρηστής διοίκησης συμπεριφορά του Δημοσίου, το οποίο επέσπευσε την κατασκευή της σήραγγας προς δημιουργία τετελεσμένων γεγονότων παρ' όλο που όλες οι πράξεις περιβαλλοντικής αδειοδότησης του έργου ακυρώνονταν από το Δικαστήριο. Εξάλλου, κατά το καθ' ου, οι ίδιοι οι μελετητές βεβαιώνουν στη δεύτερη έκθεση ότι η αντλούμενη από τη σήραγγα

ποσότητα ύδατος παροχετεύεται σε παραπόταμο του Αχελώου και, συνεπώς, δεν τίθεται ζήτημα αλλοιώσεως ή απορρυθμίσεως της συμπεριφοράς των επιφανειακών ή υπογείων υδάτων στην οικεία υπολεκάνη απορροής. Περαιτέρω, ισχυρίζεται ότι η ολοκλήρωση της τελικής επένδυσης της σήραγγας, αλλά και η διενέργεια των εναλλακτικά προτεινόμενων επεμβάσεων, θα σημάνει την ολική επαναλειτουργία των εργοταξίων της περιοχής που είναι εγκατεστημένα στις κοίτες του Αχελώου και των παραποτάμων του και τη συνέχιση της ληλασίας τους με την απόληψη αδρανών υλικών για την παραγωγή σκυροδέματος, τη συνεχή κίνηση βαρέων οχημάτων και την εκ νέου παρενόχληση της πανίδας και ιχθυοπανίδας της περιοχής και ότι πάντως η μη λήψη των προτεινόμενων μέτρων και η επέλευση των περιγραφόμενων στην πρώτη έκθεση δυνητικών κινδύνων, θα επιφέρει απλώς και μόνο οικονομική ζημία από την επανεκσκαφή της σήραγγας, η οποία έχει συνεκτιμηθεί από την Επιτροπή Αναστολών.

8. Επειδή, οι ως άνω εκθέσεις, μεταγενέστερες της εκδόσεως της προαναφερόμενης αποφάσεως της Επιτροπής Αναστολών, συνιστούν νεότερα στοιχεία, κατά την έννοια του άρθρου 52 παρ. 9 του π.δ. 18/1989, και επομένως δικαιολογούν την επάνοδο της Επιτροπής Αναστολών επί της αιτήσεως αναστολής του καθ' ου η παρούσα αίτηση, τα δε περί του αντιθέτου προβαλλόμενα είναι απορριπτέα ως αβάσιμα.
9. Επειδή, οι διαπιστώσεις της δεύτερης εκθέσεως (από 10.7.2010) ότι «προφανώς» οι πολύ μεγάλες παροχές υδάτων που κατεισδύουν στη σήραγγα υποβαθμίζουν την ικανότητα του υδροφόρου να τροφοδοτήσει σημαντικές πηγές στα πεδινά, «πιθανές» υδρογεωτρήσεις και υπό πίεση υδροφορείς, δεν τεκμηριώνονται, καθ' όσον δεν προκύπτει εάν στηρίζονται σε συγκεκριμένα στοιχεία (μετρήσεις, αυτοψία κ.λπ.), αλλά ούτε αναφέρουν συγκεκριμένα ποιες πηγές και γεωτρήσεις υφίστανται αρνητικές επιπτώσεις και σε ποιο βαθμό. Εν πάση δε περιπτώσει, όπως βεβαιώνεται στην ως άνω έκθεση το ύδωρ που κατεισδύει στη σήραγγα παροχετεύεται μέσω αντλήσεως σε παρακείμενο παραπόταμο του Αχελώου. Συνεπώς, τα ως άνω διαλαμβανόμενα στην έκθεση αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελούν κρίσιμο στοιχείο που να δικαιολογεί την χορήγηση της αιτούμενης ανάκλησης για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος της περιοχής.
10. Επειδή, η μερική ανάκληση της 141/2010 αποφάσεως της Επιτροπής Αναστολών ζητείται με την αιτιολογία ότι ενδεχόμενη κατάρρευση της σήραγγας θα έχει ως συνέπεια πολύ μεγαλύτερο κόστος ολοκλήρωσης των αναγκαίων εργασιών λόγω της ανάγκης εκτέλεσης νέων εκσκαφών και απομάκρυνσης των υλικών που θα έχουν καταπέσει, εάν τελικώς επιτραπεί η χρήση της μετά το πέρας της δικαστικής διαδικασίας. Όπως όμως κρίθηκε με την ως άνω απόφαση της Επιτροπής Αναστολών, η οποία συνεκτίμησε και την οικονομική ζημία που επικαλέσθηκε το Δημόσιο, τυχόν συνέχιση των εργασιών στις εν εξελίξει εργολαβίες θα καταστήσει έτι

δυσχερέστερη και οικονομικά πιο δαπανηρή την επαναφορά του χώρου στην πρότερα κατάσταση σε περίπτωση ευδοκιμήσεως της αιτήσεως ακυρώσεως, ενώ θα έχει ως συνέπεια την επίταση της περιβαλλοντικής υποβάθμισης της περιοχής και δη των υδατορευμάτων από την εγκατάσταση και λειτουργία εργοταξίων για τις ανάγκες απόληψης των αδρανών υλικών. Συνεπώς, κατά το μέρος που με την κρινόμενη αίτηση ζητείται η μερική ανάκληση της προαναφερθείσης αποφάσεως, ώστε να επιτραπεί η ολοκλήρωση της τελικής επένδυσης σε όλο το μήκος της σήραγγας και δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από την πρώτη (από 16.6.2010) από τις προπαρατεθείσες εκθέσεις η ευστάθεια της σήραγγας δύναται να επιτευχθεί και με άλλα μέτρα, η αίτηση είναι απορριπτέα, καθ' όσον τα προσκομισθέντα στοιχεία δεν ανατρέπουν πάντως τα δεδομένα στα οποία στηρίχθηκε η 141/2010 της Επιτροπής Αναστολών κατά την απόρριψη του σχετικού ισχυρισμού του Δημοσίου.

11. Επειδή, οι εναλλακτικά προτεινόμενες στην πρώτη έκθεση πραγματογνωμοσύνης «ελάχιστες» επεμβάσεις προς αποτροπή του κινδύνου κατάρρευσης της σήραγγας είναι ιδιαίτερα εκτεταμένες, καθ' όσον συνεπάγονται την ολοκλήρωση της τελικής επένδυσης στο ήμισυ περίπου του ανεπένδυτου τμήματος της σήραγγας και την πλήρωση με ισχνό σκυρόδεμα των εγκαρσίων, προετοιμασία δαπέδου και εφαρμογή εκτοξευόμενου σκυροδέματος στις παρειές και στο θόλο της σήραγγας στο υπόλοιπο τμήμα των 6.834 μ., όπως δε βεβαιώνεται στην έκθεση αυτή οι εν λόγω επεμβάσεις διασφαλίζουν τη μακροχρόνια σταθερότητα της σήραγγας και όχι την προσωρινή ευστάθεια της έως ότου λήξει η εκκρεμοδικία. Δεν αποδεικνύεται όμως ότι οι επεμβάσεις αυτές είναι απολύτως αναγκαίες προκειμένου να αποφευχθεί η κατάρρευση της σήραγγας, πολλώ δε μάλλον καθ' όσον, σύμφωνα με τις διαπιστώσεις των μελετητών, η σήραγγα είναι σε καλή κατάσταση, η σταθερότητα του θόλου είναι επαρκής και οι αντλήσεις του νερού ελαχιστοποιούν τις αρνητικές συνέπειες στη συμπεριφορά των υποστηρίξεων και της βραχώμαζας. Εν όψει των ανωτέρω, πιθανολογείται ότι η λήψη των μέτρων αυτών θα δημιουργήσει νέα πραγματική κατάσταση δυσχερώς επανορθώσιμη σε περίπτωση ευδοκιμήσεως της αιτήσεως ακυρώσεως και θα επιφέρει περαιτέρω επιδείνωση του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής από την επαναλειτουργία των ήδη εγκατεστημένων στις κοίτες των υδατορευμάτων εργοταξίων.
12. Επειδή, με τα δεδομένα αυτά, η Επιτροπή κρίνει ότι η αιτούμενη ανάκληση μπορεί να γίνει δεκτή μόνο κατά το μέρος που συνίσταται στη λήψη μέτρων αναγκαίων για την προσωρινή, έως τη λήξη της εκκρεμοδικίας, ευστάθεια της σήραγγας. Δεδομένου δε ότι κατά τα διαλαμβανόμενα στην πρώτη έκθεση πραγματογνωμοσύνης (Κεφ. 3, σελ. 9), τα ήδη υπάρχοντα μέτρα προσωρινής υποστήριξης έχουν φθαρεί από την πάροδο του χρόνου και τη δράση του ύδατος εντός της σήραγγας, η Επιτροπή καλεί τη Διοίκηση όπως, εντός 30

ημερών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης, υποδείξει τα απολύτως αναγκαία μέτρα ενίσχυσης ή αντικατάστασης των προσωρινών υποστηρίξεων και αντλήσεων που θα διασφαλίζουν την ευστάθεια της σήραγγας έως τη λήξη της εκκρεμοδικίας.